

*1. Dosar nr. 3100/302/2011, Sentința civilă nr. 4421 din 18.05.2012
Acțiune în răspundere civilă delictuală. Daune morale datorate pentru pasivitatea
statului în efectuarea unei anchete penale efective.*

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 5 București la data de 21.02.2011, reclamanta D.L. a solicitat instanței, ca prin hotărârea ce se va pronunța să se dispună obligarea pârâtului STATUL ROMAN PRIN MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE la plata sumei de 150.000 lei, cu titlu de daune morale pentru suferința ce i-a fost provocată de desconsiderarea arătată de Statul Român privind identificarea asasinilor soțului său D.D., ucis în Revoluția din decembrie 1989. Totodată, s-a solicitat obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată.

În motivare, reclamanta a arătat că soțul său, defunctul D.D., a fost asasinat în data de 23.12.1989 în București, în zona Televiziunii Române, în timp ce participa la mișcarea revoluționară ce a deschis drumul României spre democrație, fiind împușcat mortal în cap de către persoane necunoscute, motiv pentru care a fost declarat Erou - Martir al Revoluției Române din Decembrie 1989.

Astfel, în seara zilei de 22.12.1989, a arătat reclamanta, ca urmare a apelurilor TV prin care se solicita participarea cetățenilor la Revoluție pentru apărarea Televiziunii, s-a deplasat împreună cu soțul său și o familie de prieteni către sediul T R, iar ajungând acolo a constatat că toată zona era supusă unor puternice focuri de armă, motiv pentru care au fost nevoiți să se ferească de gloanțe, culcându-se la pământ. În scurt timp a constatat faptul că soțul său era împușcat în cap și nu avea puls, decesul acestuia fiind constatat ulterior la S de U F, fiind eliberat certificatul de deces nr. 60017/28.12.1989.

Reclamanta a mai arătat că, urmare a decesului soțului său, a fost nevoită să își crească singură copilul de 10 ani, fiind afectată de suferință și lipsuri materiale.

Cu privire la lipsa de implicare a Statului Român în identificarea și tragerea la răspundere a autorilor faptei, reclamanta a arătat că, autoritățile române, deși au deschis pentru investigarea morții soțului său dosarul nr. 97/P/1990, nu au oferit nici un răspuns, singurele acte de cercetare penală efectuate cu privire la decesul soțului său fiind declarațiile date în anul 1990 și respectiv 1991, un proces-verbal, un referat și declarația fiului său, luată în urma numeroaselor demersuri făcute de către acesta, în anul 2006.

În ceea ce privește prejudiciul, ca și condiție a răspunderii civile delictuale pentru angajarea răspunderii Statului Român, reclamanta a arătat că acesta este constituit de suferința provocată de neimplicarea Statului Român în aflarea adevărului, cei 22 de ani de la moartea soțului său depășind și cea mai generoasă accepțiune a termenului „rezonabil”.

A mai arătat reclamanta faptul că neimplicarea Statului Român în soluționarea dosarului nr. 97/P/1990 constituie fapta ilicită a acestuia, provocatoare de prejudiciu, legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu fiind mai mult decât evidentă.

Cu privire la calitatea procesuală pasivă a pârâtului, reclamanta a arătat că acestuia îi revine obligația de a desfășura o anchetă completă și promptă care să conducă la identificarea autorilor faptei.

În fine, reclamanta a mai făcut referire la jurisprudența CEDO.

În drept, au fost invocate disp. art. 998 - 999 Cod civil, art. 20, 21(2), 22 din Constituția României, art. 3 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și ale art. 2,6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În susținere, au fost atașate, în fotocopie, următoarele înscrisuri: certificat de căsătorie, certificat de deces, brevet, certificat nr. 144/16.05.1991, certificat medical, certificat de naștere, declarații, proces-verbal din data de 07.03.1990, referat.

La termenul de judecată din data de 15.12.2011, la solicitarea instanței, reclamanta a precizat faptul că în anul 1990 a primit ajutoarea din partea FSN, constând în alimente și îmbrăcăminte, precum și suma de 15.000 lei cu titlu de ajutor de înmormântare.

Pârâtul, deși legal citat, nu a formulat întâmpinare și nu s-a prezentat în instanță pentru a solicita probe în apărare.

Sub aspectul probatoriului, instanța a încuviințat pentru reclamantă proba cu înscrisuri și proba testimonială cu un martor, declarația acestuia fiind atașată la fila 73 din dosar.

La solicitarea instanței, au fost comunicate relații furnizate de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, privind dosarul nr. 97/P/1990.

Analizând actele și lucrările dosarului, instanța a reținut că prin cererea introductivă de instanță s-a solicitat antrenarea răspunderii civile delictuale a pârâtului pe motiv că a dat dovadă de lipsă de implicare în identificarea și tragerea la răspundere a asasinilor soțului reclamantei, numitul D.D.

Instanța a constatat că numitul D.D., soțul reclamantei (conform certificatului de căsătorie) a decedat la data de 23.12.1989 (certificat de deces nr. 5227/1989, fila 11), ca urmare a unui traumatism cranio-cerebral prin împușcare produs în timpul Revoluției Române din decembrie 1989, aspecte care rezultă din consemnările certificatului medical nr. 131/21.02.1991, ale brevetului și certificatului nr. 144/16.05.1991 aflate la filele 12-14 din dosar.

Instanța a reținut că potrivit art. 998 Cod civil, « orice fapta a omului, care cauzează altuia prejudiciu, obliga pe acela din a cărui greșeală s-a ocazionat, a-l repara ». Totodată, având în vedere că potrivit art. 20 din Constituția României legile interne vor fi interpretate în conformitate cu tratatele privind drepturile omului la care România face parte, instanța a reținut că trebuie avută în vedere jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului la analiza condițiile de antrenare a răspunderii civile delictuale amintite mai sus.

Procedând la analiza primei condiții, instanța a reținut că fapta ilicită, ca element al răspunderii civile delictuale, este definită ca fiind orice faptă a omului prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, sunt cauzate prejudicii dreptului subiectiv aparținând unei persoane.

Respectarea dreptul la viață este protejat de Convenția Europeană a Drepturilor Omului atât din punct de vedere material, substanțial, dar și prin instituirea obligației Statului de a organiza o anchetă care să fie capabilă să conducă la identificarea celor care ar putea fi responsabili de atingerile aduse dreptului la viață (art. 2 din Convenție văzut din punct de vedere procedural, paragraful 125 din cauza Asociația „21 Decembrie 1989” și alții contra României). Așadar, conform considerentelor CEDO (paragrafele 133-134 din cauza Asociația „21 Decembrie 1989” și alții contra României): Obligația procedurală ce decurge din art. 2 se referă la conducerea unei anchete eficiente atunci când utilizarea forței, mai ales de către agenții Statului, a antrenat moartea unei persoane. Trebuie să se efectueze o analiză promptă, completă, imparțială și atentă a circumstanțelor în care omuciderea au fost comise, în scopul identificării și pedepsirii celor responsabili. Aceasta este o obligație nu a rezultatului, ci a mijloacelor. Autoritățile trebuie să fi luat măsuri rezonabile pentru a asigura obținerea de probe referitoare la faptele în cauză. O cerință de celeritate și de diligență rezonabilă este implicită în acest context. În mod similar, este necesar ca persoanele responsabile pentru efectuarea anchetei și cele care efectuează investigațiile să

fie independente de cele implicate în evenimente, excluzând orice legături ierarhice sau instituționale și necesită, de asemenea, o independență practică. Curtea amintește, de asemenea, că, dacă se poate întâmpla ca anumite obstacole sau dificultăți să împiedice ca o anchetă să progreseze într-o anumită situație, înseamnă că răspunsul prompt al autorităților este esențial pentru a menține încrederea publicului și adeziunea sa la Statul de drept. Orice deficiență de anchetă care subminează capacitatea sa de a stabili circumstanțele cauzei sau a-i identifica pe responsabili riscă să ducă la concluzia că nu prezintă nivelul de eficacitate cerut. Pentru aceleași motive, Curtea reține că publicul trebuie să aibă posibilitatea de a exercita un control suficient asupra anchetei sau asupra concluziilor acesteia, astfel încât să se poată pune în cauză răspunderea atât în practică cât și în teorie. Gradul necesar de control al publicului poate varia de la o situație la alta. În toate cazurile, însă, rudele victimei trebuie să fie implicate în procedură, în măsura necesară pentru a proteja interesele legitime ale acestora. Enumerarea acestora principii este realizată de Curte în mod similar și în cauza Lăpușan și alții contra României, paragrafele 83 și 84.

În concret, în cauza As.,,21 De. 1989' și alții contra României Curtea Europeană a Drepturilor Omului face referiri cu privire la procedura desfășurată în dosarul nr. 97/P/1990 (atunci când analizează pretinsa încălcare a art. 2 al Convenției invocată de dl. și dna. V.) și reține în esență următoarele: 1) inactivitatea autorităților pe o perioadă atât de îndelungată nu este justificată; 2) lacunele anchetei au fost constatate în mod repetat de autoritățile naționale înseși, iar Curtea se îndoiește de capacitatea reală a anchetelor de a stabili faptele; 3) miza socială și politică nu poate justifica prin ea însăși nici durata anchetei și nici maniera în care a fost condusă pentru o perioadă foarte lungă de timp fără ca persoanele interesate și publicul să fi fost informat cu privire la evoluția acesteia; dimpotrivă, importanța sa pentru societatea românească care constă în dreptul mai multor victime de a cunoaște ceea ce s-a întâmplat, fapt care implică dreptul la o anchetă judiciară eficientă și un eventual drept la reparații, ar trebui să incite autoritățile interne să trateze dosarul cu promptitudine și fără întârzieri inutile pentru a preveni orice aparență că anumite acte se bucură de impunitate; 4) Curtea a subliniat și importanța dreptului victimelor și familiilor de a cunoaște adevărul cu privire la împrejurările evenimentelor care implică încălcarea masivă a drepturilor fundamentale, precum dreptul la viața, care atrage după sine dreptul la o anchetă judiciară eficientă și dreptul la o eventuală reparație (paragrafele 136-145). Or, tocmai aceasta este situația și în cauza de față.

Astfel, din înscrisurile depuse de către reclamantă (declarațiile părților civile din data de 02.02.1990, 26.03.1991, 14.05.2006, procesul-verbal din data de 07.03.1990, ordonanțele pronunțate), și din cuprinsul adresei nr. 1564/II-2/2012 (fila 84) emisă de Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, s-a constatat că a fost constituit dosarul nr. 97/P/1990 în vederea cercetării, printre altele, a împrejurărilor decesului numitului D.D. și a identificării autorului/lor faptei. De asemenea, s-a reținut că pârâtul nu și-a exprimat în niciun fel poziția în raport de fapta ce îi este imputată, nu a detaliat demersurile efectuate în vederea identificării făptuitorilor și nu a furnizat nicio justificare pentru nesoluționarea cazului timp de 22 de ani. Așadar, pârâtul nu a făcut dovada desfășurării unei anchete care să îndeplinească cerințele instituite prin jurisprudența Curții Europene a Dreptului Omului din punctul de vedere al termenului rezonabil. Dimpotrivă, din cuprinsul ordonanței din data de 18.04.2011 a Ministerului Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Parchetelor Militare pronunțate în dosarul nr. 97/P/1990 (care prezintă istoricul dosarului de cercetare penală și care concluzionează în sensul că evenimentele petrecute în decembrie 1989, pe întreg teritoriul țării, soldate cu decesul, vătămarea și reținerea unor persoane, precum și

distrugerea unor bunuri au fost rezultatul acțiunilor unor militari din structura Ministerului Apărării Naționale, cadre aparținând Ministerului de Interne și fostei Direcții a Securității Statului, gărzi patriotice, precum și civili care au intrat în posesia unor arme, faptele acestora fiind în legătură directă) rezultă că acest dosar a fost declinat, în anul 2011, așadar la 21 de ani după constituirea sa, în favoarea Secției de Urmărire Penală și Criminalistică din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (filele 42-72). Prin urmare, instanța a conchis în sensul existenței unei fapte ilicite întrucât Statul nu a acționat cu nivelul de diligență necesar în conformitate cu art. 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Totodată, s-a reținut existența unei legături de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciul produs reclamantei constând în suferința cauzată de lipsa unor răspunsuri, vreme îndelungată (22 de ani), cu privire la demersurile efectuate în vederea identificării autorului faptei de omor, precum și culpa pârâtului care este dator să ia toate măsurile necesare desfășurării unei anchete eficiente și care să se desfășoare într-un termen rezonabil. Lipsa acestora s-a adăugat și a determinat accentuarea suferinței cauzate reclamantei prin decesul soțului său, la o vârstă tânără, urmată de neajunsurile de a crește singură minorul rezultat din căsătorie, producându-i astfel prejudicii pe plan psihic care pot fi înlăturate doar prin acordarea unor despăgubiri bănești. În ceea ce privește însă cuantumul acestora, instanța a apreciat că se impune admiterea în parte a cererii de chemare în judecată, cu obligarea pârâtului la plata sumei de 50.000 lei, sumă de natură a acoperi prejudiciul moral suferit și care, prin stabilirea în mod global, va acoperi toate pagubele pricinuite reclamantei din punct de vedere psihic (suferință, stres, frustrare) și care sunt raportate la consecințele negative ce au putut fi identificate în concret în baza probatoriului administrat. Astfel, martorul audiat în cauză a perceput și descris suferința reclamantei în felul următor: „(...) Locuiesc în apropierea casei reclamantei și am remarcat în timp suferința acesteia. Până în anul 2007 cel puțin o dată pe an am fost împreună cu reclamanta să ne interesăm de soarta dosarului de cercetare penală. Am văzut-o pe reclamantă demoralizată, de multe ori plângând pentru că își dădea seama că se lupă cu morile de vânt... Eu am încercat să fiu alături de reclamantă și de fiul acesteia, observând nevoia unor sfaturi, precum și a unui ajutor material... Consider că aflarea adevărului ar conduce la liniștea sufletească a reclamantei. Am observat de-a lungul timpului că atitudinea autorităților de tergiversare a soluționării cauzei și de neacordare a unui sprijin i-au provocat reclamantei în primul rând o suferință psihică. Am dedus acest lucru din comportamentul reclamantei. Câteodată constatam că se uita la mine, însă nu era atentă. Afirm faptul că este foarte greu de explicat suferința produsă de decesul unei persoane apropiate în condițiile în care nu știi cine a fost autorul faptei și nici cauza producerii morții...” (fila 73).

Pentru toate aceste considerente, instanța a reținut că sunt îndeplinite condițiile de antrenare a răspunderii civile delictuale, însă pentru cele arătate anterior, a admis în parte cererea de chemare în judecată și a obligat pârâtul la plata către reclamantă a sumei de 50.000 lei cu titlu de despăgubire morală.

În final, în temeiul art. 274 din Codul de procedură civilă, instanța a luat act de faptul că nu au fost solicitate cheltuieli de judecată în cadrul acestui dosar.

*2. Dosar nr. 7620/302/20101. Sentința civilă nr. 3183 din 06.04.2012
Pretenții. Contract de intermediere încheiat cu agenție imobiliară. Comision și
penalități de întârziere*

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 5 București la data de 20.04.2011, reclamanta SC F.I. SRL a chemat în judecată pe pârâtul B.I., solicitând instanței ca prin hotărârea pe care o va pronunța să dispună obligarea acestuia la plata sumei de: 899,25 euro (echivalentul în lei la cursul BNR din data plății), reprezentând prețul serviciilor, datorat conform Convenției de prestări servicii de intermediari imobiliare nr.N3248/26.05.2010; 725 euro (echivalentul în lei la cursul BNR din data plății), reprezentând penalități de întârziere, plafonate la quantumul sumei asupra căreia au fost calculate, fără TVA precum și cheltuielile de judecată ocazionate de prezentul litigiu.

În motivarea cererii, reclamanta a arătat că în baza Convenției de prestări servicii de intermediari imobiliare nr. N3248, încheiată între părți, pârâtul a vizionat apartamentul nr.62, situat în București, în prezența agentului imobiliar al societății reclamante. Ulterior, pârâtul a cumpărat apartamentul prezentat de Prestator, fără însă a anunța societatea reclamantă despre cumpărarea apartamentului vizionat, deși avea această obligație, cf. art. 7.3 din Convenție.

De asemenea, reclamanta a arătat că, în conformitate cu prevederile art. 7.9 din Convenție, pentru neplata în termen, pârâtul datorează penalități de 0,5% pe zi de întârziere din debit până la data plății efective, penalitățile neputând depăși quantumul sumei asupra căreia au fost calculate, de la scadență și până la data de 15.04.2011 acumulându-se penalități de 1.098,67 euro.

Totodată, a arătat că, în conformitate cu art. 720¹ Cpc., a încercat concilierea prealabilă, însă pârâtul nu a dat curs convocării.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 969, art. 43 C.com. și art. 720 ind. 1 C.pr.civ.

În ședința publică din data de 10.02.2012, pârâtul a depus la dosar întâmpinare, prin intermediul căreia a solicitat respingerea cererii, arătând că nu a încheiat contractul de vânzare-cumpărare prin intermediul reclamantei.

În cauză, instanța a administrat, la solicitarea părților, proba cu înscrisuri, interogatoriul pârâtului, răspunsurile acestuia fiind consemnate și atașate la dosarul cauzei (fila 62) și proba testimonială, fiind audiați martorii S. L. S. și P. G. N.

Analizând ansamblul probelor administrate, instanța a constatat că în luna mai 2010, S.C. F. I. S.R.L., în calitate de agenție imobiliară, a fost contactată telefonic de către pârâtul B.I., în calitate de client, care și-a manifestat interesul de a achiziționa un apartament în București, cartierul Rahova (după cum reiese din răspunsul la întrebarea nr.1 din interogatoriul pârâtului). Astfel, la data de 26.05.2010 s-a încheiat contractul de prestări servicii de intermediari imobiliare nr. 3248, având ca obiect: depunerea de diligențe de către prestator (reclamanta) pentru identificarea unora sau a mai multor oferte imobiliare care să corespundă cerințelor Beneficiarului, după cum urmează: prospectarea pieței imobiliare în vederea identificării ofertelor imobiliare; prezentarea informațiilor relevante către Beneficiar, organizarea de vizionări imobiliare pentru Beneficiar.

Din probele administrate instanța a reținut că reclamanta și-a îndeplinit obligațiile contractuale, respectiv prospectarea pieței imobiliare și prezentarea de oferte de vânzare care să corespundă cerințelor Beneficiarului. Astfel, la pct. 2 din interogatoriu pârâtul a recunoscut că oferta de vânzare a apartamentului i-a fost prezentată de către un reprezentant al reclamantei. Totodată, din ansamblul probator a rezultat că pârâtul a

vizionat efectiv apartamentul împreună cu agentul imobiliar. Astfel, din declarațiile martorului G. N. P (agentul imobiliar), instanța a reținut că acesta a vizionat de mai multe ori apartamentul în cauză împreună cu pârâtul, de fiecare dată în prezența proprietarei. Susținerile martorului au fost confirmate de contractul de prestări-servicii depus la dosar, unde, în Anexa 1, se prevede că apartamentul a fost vizionat de către pârât la data de 26.05.2010. Totodată, instanța a reținut că martorul S. L. S., fostul proprietar al imobilului, a declarat că, deși personal nu a efectuat nicio vizionare a apartamentului său în colaborare cu agenția reclamantă, există posibilitatea ca soția să se fi ocupat de acest lucru. În sprijinul acestor afirmații au fost depuse la dosar alte trei contracte de prestări-servicii încheiate de SC F. I. SRL, în toate acestea fiind prevăzută vizionarea de către clienți a apartamentului din str. Antiaeriană.

Instanța a înlăturat susținerea pârâtului în sensul că acesta nu ar fi vizionat niciodată apartamentul în cauză prin intermediul agenției reclamante, întrucât aceasta nu se coroborează cu celelalte probe existente la dosar. Astfel, pârâtul a recunoscut că a semnat contractul de prestări-servicii la data de 26.05.2010, contract în care era prevăzută adresa imobilului prezentat, anume str. Antiaeriană, -. Apărarea pârâtului, în sensul că nu a cunoscut conținutul contractului, nu poate fi reținută, întrucât aceasta ar echivala cu invocarea propriei culpe.

Referitor la susținerea pârâtului în sensul că acesta nu este obligat la plata comisionului și a penalităților de întârziere, întrucât contractul de vânzare-cumpărare nu s-a încheiat prin intermediul reclamante, instanța a reținut că potrivit pct. 7.3 din contractul de prestări servicii, Beneficiarul (pârâtul) este obligat să încheie antecontractul/contractul de vânzare-cumpărare doar în prezența reprezentantului Prestatorului (reclamanta). Astfel, s-a constatat că intermedierea de către reclamantă a contractului de vânzare-cumpărare nu a fost posibilă din culpa pârâtului, care nu și-a respectat obligația de a nu trata direct cu ofertanții prezentați de Prestator. Pe cale de consecință, instanța a reținut că nu i se poate opune reclamantei neîndeplinirea obligațiilor contractuale, atâta timp cât ea nu a avut cunoștință de negocierile purtate între pârât și vânzător, precum și de intenția acestuia de a încheia contractul de vânzare-cumpărare. Într-adevăr, chiar din interogatoriul pârâtului (răspunsul la întrebarea 7), reiese că acesta nu a considerat necesar să o notifice pe reclamantă cu privire la încheierea contractului de vânzare-cumpărare.

Mai mult decât atât, instanța a apreciat că nașterea obligației de plată a comisionului nu este condiționată de intermedierea încheierii contractului de vânzare de către reclamantă. În acest sens au fost invocate dispozițiile pct. 4 din contractul de prestări-servicii în care este prevăzut faptul că prețul se datorează de la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare. Elementul condițional suplimentar, ca vânzarea să fie realizată prin intermediul reclamantei, nu a fost inclus în convenție. Prin urmare, instanța a respins apărarea pârâtului în sensul că obligația de plată a comisionului nu există în lipsa unei intermediere efective a încheierii contractului.

Pentru toate aceste considerente, instanța a apreciat că pârâtul este obligat la plata comisionului de 2,8% plus TVA din prețul de vânzare al apartamentului (pct.4.1 din convenția de prestări servicii), precum și la plata penalităților de 0,5% pe zi de întârziere (pct 7.9 din convenția de prestări servicii), calculate la valoarea întregului debit. În ceea ce privește penalitățile de întârziere, instanța a constatat că părțile au prevăzut în contractul de prestări servicii faptul că Beneficiarul (pârâtul) este de drept pus în întârziere în caz de neplată la termen. Întrucât Beneficiarul nu a negociat un alt termen de plată, astfel cum avea posibilitatea în baza pct. 4.1 din contract, instanța a apreciat că penalitățile sunt datorate de la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare (16.06.2010), dată la

care s-a născut obligația de plată a comisionului. Totodată, instanța a constatat că, până la data de 15.04.2010, penalitățile de întârziere s-au ridicat la nivelul sumei de 1098,67 euro. Deoarece potrivit contractului de prestări servicii penalitățile de întârziere nu pot depăși cuantumul debitului principal, reclamanta și-a limitat pretențiile la 725,20 euro.

Pe cale de consecință, instanța, în conformitate cu dispozițiile art.969 C.civ. și art.43 C.com., instanța a admis cererea principală formulată de reclamanta și a obligat pârâtul să plătească acesteia suma de 899,25 euro în echivalent lei la cursul BNR din data plății, reprezentând prețul serviciilor datorate conform convenției de prestări servicii de intermediari imobiliare nr. 3248/26.05.2010 (din suma de 899,25 euro 725,2 euro reprezintă comisionul (2,8% din prețul de vânzare de 25.900 euro), iar 174,05 taxa pe valoare adăugată). Totodată, instanța a obligat pârâtul la plata sumei de 725,20 euro, în echivalent lei la cursul BNR din data plății, reprezentând penalități de întârziere, reduse la nivelul debitului principal (fără TVA).

3. Dosar nr. 4295/302/2012. Sentința civilă nr. 8129 din 17.10.2012
Hotărâre care să țină loc de act autentic. Excepția lipsei coparticipării procesuale pasive obligatorii.

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată la data de 27.02.2012, pe rolul Judecătoriei Sectorului 5, sub nr. 4295/302/2012, reclamanta A. F. a solicitat în contradictoriu cu pârâtul B. D. V. pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act autentic.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că a încheiat cu defunctul C. M. un antecontract în baza căruia, acesta urma să-i perfecteze actele de vânzare-cumpărare la unul din imobilele ce le deținea în str. Amurgului. A arătat reclamantul că în anul 2001, i-a plătit suma de 8000 dolari, în acest sens fiind încheiată o chitanță de mână în prezenta a doi martori.

În susținere au fost depuse înscrisuri.

În drept au fost invocate disp. art. 555-692 Cciv, art. 749-754 Cciv și art. 916-952 Cciv.

Prin cererea formulată la data de 06.09.2012, reclamanta a solicitat introducerea în cauză a numiților C. C., B. G. A., G. A. și B. A.

Acesta a arătat, totodată, că înscrisul sub semnătură privată depus la dosar, care atesta plata sumei de 8000 dolari și obligația asumată de defunctul C. M. de a vinde imobilul și de a încheia contractul de vânzare-cumpărare în formă autentică, este pe deplin opozabil moștenitorilor acestuia.

Prin cererea de intervenție în interes propriu formulată la data de 13.06.2012, numitele B. G. A. și G. A. au solicitat respingerea cererii formulate de reclamantă ca neîntemeiată și obligarea acesteia la respectarea dreptului de proprietate și posesie asupra imobilului ce face obiectul cauzei.

În susținere, acestea au arătat că bunul la care se referă cererea de chemare în judecată și anume imobilul din Str. Amurgului, constituie proprietatea acestora comună în cotă indiviză de 1/7, astfel încât au un interes legitim și actual pentru formularea cererii de intervenție.

La termenul din data de 17.10.2012, în ședință publică, instanța a invocat din oficiu excepția coparticipării procesuale pasive obligatorii, asupra căreia a reținut următoarele:

Potrivit chitanței încheiate la data de 12.08.2001(fila 16) C. M. a primit de la reclamanta A. F. M. suma de 8000 USD, în schimbul angajamentului primului, ca după terminarea procesului de ieșire în indiviziune de a întocmi acte de vânzare-cumpărare la unele din imobilele pe care le deține pe strada Amurgului.

La data de 29.06.2006 C. M. a decedat, iar conform certificatului de moștenitor de pe urma sa au rămas în calitate de moștenitori G. A., B. D. V., B. G. A., B. A., C. C., Ș. D. și N. C. Potrivit certificatului de moștenitor, din masa succesorală rămasă de pe urma defunctului face parte și dreptul de proprietate asupra imobilului situat în București, str. Amurgului, compus din teren, o construcție din cărămidă compusă din patru camere și o construcție din paiantă compusă din două camere.

Față de caracterul universal al transmiterii, pretinsa obligație de încheiere a contractului de vânzare-cumpărare s-a transmis moștenitorilor promitentului vânzător.

Întrucât promitentă cumpărătoare solicită pronunțarea unei hotărâri care să țină loc de act autentic cu privire la imobilul de pe strada Amurgului, avea obligația să cheme în judecată în calitate de pârâți pe toți moștenitorii promitentului vânzător cărora li s-a transmis în indiviziune întreaga masă succesorală lăsată de defunct, din care face parte și dreptul de proprietate asupra imobilului în litigiu împreună cu toate obligațiile asumate de defunct(cu excepția celor cu caracter intuitu personae), inclusiv pretinsa obligație de încheiere a contractului de vânzare-cumpărare. Instanța a mai reținut că moștenitorii defunctului nu dețin o cotă parte din dreptul de proprietate asupra bunului, ci din masa succesorală, care cuprinde o universalitate juridică în care sunt incluse mai multe drepturi și obligații.

Având în vedere că reclamanta nu a chemat în judecată și pe numita Ș. D. și nici pe moștenitorii defunctei N. C., care au calitatea de succesori ai defunctului C. M., deși drepturile și obligațiile moștenitorilor derivând din promisiunea de vânzare-cumpărare sunt indivizibile, instanța a admis excepția lipsei coparticipării procesuale pasive obligatorii a respins cererea în consecință.

Fiind admisă excepția netimbrării cu privire la cererile de intervenții, instanța a anulat această cerere ca netimbrată.

4. Dosar nr. 13028/302/2011. Sentința civilă nr. 5097 din 05.06.2012
Pretenții. Daune materiale și morale. Despăgubiri solicitate de un deținut pentru prejudiciul cauzat ca urmare a faptului că a fost încarcerat într-o cameră de fumători, deși era nefumător

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Judecătorei Sectorului 5 București la data de 11.07.2011, sub nr. 13028/302/2011, reclamantul C. D. a chemat în judecată pe pârâta Administrația Națională a Penitenciarelor solicitând instanței ca prin hotărârea ce o va pronunța să dispună obligarea acesteia la plata sumei de 30.000 Euro cu titlu de daune materiale și morale, sumă ce urmează a fi indexată cu dobânda legală și indicele de inflație.

În motivarea cererii reclamantul a arătat că în perioada 20.06.2010 (*dată la care a fost încarcerat*) – 12.05.2011 a fost depus în Penitenciarul Poarta Albă într-o cameră cu alte 90 de persoane, toate fumătoare, deși potrivit dosarului său de penitenciar era nefumător. Prin aceasta, reclamantul a apreciat că i-au fost încălcate drepturile reglementate atât de legislația internă cât și de cea internațională iar starea sa de sănătate s-a agravat din acest considerent.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe disp.art.1000 C.civil, art.16 și 8 din Convenție, art. 3 și 4 din legea nr.275/2006 și a avut atașat în susținere, declarația dată de către reclamant în dosarul nr. 379/D/2011.

Prin serviciul registratură pârâta a depus la dosar la data de 10.01.2012 întâmpinare (f.23- 25) prin care a invocat excepția lipsei calității procesuale pasive solicitând admiterea

acesteia și scoaterea sa din cauză; de asemenea a invocat excepția netimbrării cererii de chemare în judecată solicitând admiterea acesteia și anularea acțiunii ca netimbrată; pe fond, pârâta a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea excepției lipsei calității procesuale pasive pârâta a invocat faptul că, directorul general al ANP nu are nicio calitate, nefiind obligat în raportul juridic supus cercetării instanței și întrucât obiectul procesului privește o presupusă încălcare a drepturilor reclamantului, Ad Naț a Pen. nu are calitate procesuală pasivă.

Pârâta a arătat că atribuțiile referitoare la asigurarea efectivă a drepturilor persoanelor private de libertate revin administrației penitenciarelor în care acestea se află, având în vedere art.10 alin. 3 din HG nr. 1849/2004, potrivit căruia „unitățile subordonate Administrației Naționale a Penitenciarelor se înființează prin hotărâre a Guvernului și au personalitate juridică”.

În motivarea excepției netimbrării cererii de chemare în judecată pârâta a invocat prevederile art.1 din legea nr.146/1997, art.9 din OG nr.32/1995 și art. 5 din anexa 1 la Ordinul ministrului justiției nr.760/C/1999.

Pe fond, pârâta a arătat că, din relațiile primite de la penitenciarul P.A., în care reclamantul s-a aflat reiese că, acesta a fost depus în acest penitenciar în data de 12.07.2010 și cazat la camera nr.2 din cadrul secției de carantină – observare. După finalizarea perioadei de carantină acesta a fost cazat la camera nr. 3 din cadrul secției a V-a, secție destinată cazării arestaților preventiv.

La data încarcerării, persoana privată de liberate în cauză nu a dorit să completeze declarația prin care se specifică dacă este sau nu fumător, afirmând că pentru că el nu are relevanță, motiv pentru care acesta, atât în cadrul secției de carantină și observare, cât și în cadrul secției a V-a, camera 3, a fost cazat împreună cu alte persoane private de libertate care erau fumătoare.

În data de 13.10.2010, reclamantul a dat declarația prin care preciza expres faptul că este nefumător, în aceeași zi fiind mutat la o cameră specială instituită pentru cazarea persoanelor private de libertate nefumătoare – camera nr. 8 din cadrul secției a V-a.

În drept, întâmpinarea a fost întemeiată pe disp.art.115 -118 C.p.c., C.civil, legea nr.146/1997 și Ordonanța Guvernului nr.32/1995.

În susținerea întâmpinării au fost depuse la dosar, în fotocopie, următoarele înscrisuri: proces-verbal datat 02.02.2011, declarații datate 02.02.2011 (f.27-30), declarații datate 14.12.2011 și respectiv 15.12.2011 (f.31-43, 47 -50), fișa evidentă mișcări camere, notă raport datată 15.12.2011, extras din Registrul Audiente Persoane Private de Libertate – Secția I -a și a V-a (f.51 -64).

Prin încheierea de ședință din data de 06.03.2012 (f.78) instanța a admis cererea de acordare de ajutor public judiciar formulată de către reclamant și a dispus scutirea acestuia de la plata taxei de timbru, acordând totodată acestuia și ajutor public judiciar sub forma asistentei juridice prin avocat desemnat din oficiu.

În cauză s-a încuviințat și administrat proba cu înscrisuri, în cadrul acesteia fiind depuse adresele nr. H-27856/2012, nr. H-27856/02.04.2012, nr. H-36930/PBJB/02.05.2012 remise de către Penitenciarul Jilava și fișa medicală pentru deținuți.

Analizând materialul probator administrat în cauză, instanța a reținut că reclamantul în calitate de deținut, încarcerat în P PAdin data de 12 07 2010, și Rahova, a invocat faptul că în ciuda cererilor și solicitărilor proprii de a fi depus într-o camera de nefumători, la Penitenciarul Poarta Alba, acesta a fost încarcerat într-o camera de fumători, ceea ce implică i-a creat un prejudiciu, astfel cum a precizat în declarația sa fila 7 dosar. Dată fiind locația în care reclamantul considera că i s-a creat un prejudiciu, respectiv penitenciar aflat în

subordinea ANP, cat si faptul ca cererea sa este întemeiata pe principiile răspunderii civile delictuale, instanța a considerat că pârâțul are calitate procesual pasiva in cauza motiv pentru care a respins excepția ca neîntemeiată.

In acest sens, instanța a dispus comunicarea de date oficiale, mai exact fisele deținutului reclamant, din care sa rezulta care a fost procedura urmata in cazul sau la momentul încarcerării. Din actele de la dosar instanța a reținut că rezultă contrariul celor susținute de reclamant prin cererea sa.

Astfel, prin declarațiile numiților L. B., S. C., A. G., F. T., P. V., C. L., N. M., B. P., B. A., C. M., B. V., M. C., B. D, deținuți în aceleași camere cu reclamantul, s-a confirmat faptul că acesta din urmă era fumător, primea țigări de la alți colegi de celula, chiar si in schimbul altor servicii oferite de reclamant - de exemplu, le scria acestora diverse petiții - , reclamantul nu a solicitat schimbarea sa din camera de fumători, colegii cunoscând chiar si marca de țigări folosita de reclamant si a fost văzut de aceștia fumând in mod frecvent. Numitul B. C. declara chiar ca reclamantul fuma in ciuda faptului ca la un moment dat s-ar fi aflat in camera de nefumători. Având în vedere depunerea la dosar a acestor declarații, coroborate și cu celelalte înscrisuri existente la dosar, instanța a apreciat că nu se mai impune audierea de martori în cauză.

Din registrul audiente instanța a reținut că reclamantul a avut diverse solicitări către administrația penitenciarului, solicitări înscrise in registru, care însă erau fără legătură cu consumul de țigări si locația in care era încarcerat.

Prin Decizia 436/30 05 2006 emisa de Directorul general al ANP (fila 72 dosar) s-a dispus ca pe cat posibil, deținuții sa fie separați, fumători si nefumători, in funcție de opțiunile lor si solicitările scrise pe propria răspundere. Aceasta declarație a reclamantului este menționata în fișa sa personala de la încarcerarea in penitenciarul Poarta Alba, fila 81 dosar, de unde rezultă fără echivoc faptul ca acesta s-a declarat a fi nefumător. Astfel, cf precizării de la fila 92 dosar, la data de 14 07 2010 reclamantul a și fost încarcerat intr-o camera de nefumători, si nu a existat o alta solicitare din partea acestuia.

Coroborând toate aceste acte mai sus analizate prin care s-a dovedit situația reclamantului la penitenciar, instanța a reținut că în fapt, s-a respectat dorința acestuia de a fi încarcerat intr-o camera de nefumători, deși colegii îl știau ca și fumător și nu s-a formulat de către reclamant o alta cerere, solicitare care sa nu ii fi fost respectată, astfel încât nu rezultă vreo fapta ilicita a paratei prin care sa fi fost prejudiciat reclamantul. Pentru aceste motive, cf. art. 998, 999 CC instanța a respins acțiunea ca neîntemeiată.

**5. Dosar nr. 14701/302/2010. Sentința civilă nr. 5925 din 13 iulie 2011
Anulare act. Încheierea actului fără participarea tuturor proprietarilor. Lipsă
formă autentică. Sancțiune**

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 5 București la data de 19.08.2010 sub nr. 14701/302/2010, reclamantul B. I. prin tutore B. F. a chemat in judecata pe pârâții B. C. și C. M., solicitând instanței ca prin hotărârea pe care o va pronunța să constate nulitatea absolută a actului juridic intitulat „chitanță de vânzare cumpărare” încheiat la data de 14.10.1987 între pârâții D. C. și C. M., fără consimțământul tutorelui reclamantului, cu obligarea pârâților la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că prin actul menționat s-a convenit de către sora reclamantului, pârâta D. C., vânzarea imobilului situat în București, str. Corod, moștenit de la părinți, promisiunea vânzării efectuându-se în schimbul sumei de 20.000 lei. Reclamantul a mai arătat că prin sentința civilă din 14.01.1986 a Judecătoriei Sectorului 3

București a fost pus sub interdicție și a fost numită în calitate de tutore soția sa, B. F., iar sora sa, deși avea cunoștință de punerea sub interdicție, i-a prejudiciat patrimoniul întrucât nu a primit suma de bani ce i s-ar fi cuvenit și nu mai poate dispune de cota ce i se cuvine din imobilul moștenit.

În continuare, reclamantul a arătat că actul atacat nu reprezintă un act valabil de transfer al posesiei către ultimul pârât, atât timp cât nu cuprinde consimțământul reclamantului, prin tutore, argument întărit și de sentința civilă din 03.12.2008 a Judecătorei Sectorului 5 București, prin care a fost respinsă acțiunea pârâtului C. M. privind constatarea dreptului de proprietate prin uzucapiune ca fiind neîntemeiată, deoarece, ca urmare a lipsei consimțământului reclamantului, raportul juridic prin care s-a promis transferul dreptului de proprietate nu poate echivala nici parțial cu un transfer al posesiei deoarece imobilul nu a fost divizat între reclamant și sora sa anterior chitanței din 1987.

Astfel, reclamantul a solicitat să se constate că acest contract este nul pentru lipsa unui element constitutiv al contractului și anume consimțământul valabil exprimat, cât și forma actului, pentru vânzarea unui astfel de imobil legea solicitând forma autentică, actul fiind nul și sub acest aspect.

În drept, cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 948 și urm. C.civ.

În susținerea cererii au fost depuse înscrisuri, în copie: chitanță de vânzare cumpărare, certificat de moștenitor (filele 7, 8).

Pârâtul C. M. a formulat întâmpinare și cerere reconvențională, prin care a invocat excepția netimbrării cererii solicitând anularea cererii ca netimbrată și, pe fond, respingerea cererii ca neîntemeiată.

Pe cale reconvențională, pârâtul a solicitat obligarea reclamantului și a pârâtei B. C. la plata contravalorii îmbunătățirilor făcute la imobilul situat în str. Corod sector 5 București, în baza principiului îmbogățirii fără just temei.

În motivarea întâmpinării, s-a arătat că la data de 14.10.1987 reclamantul și sora acestuia B. C. au vândut pârâtului și soției acestuia imobilul în cauză, prin chitanță de mână, aceștia intrând în posesia și folosința imobilului din acel an, comportându-se ca adevărați proprietari, netulburați de nimeni. Pârâtul a mai precizat că la încheierea antecontractului de vânzare cumpărare reclamantul nu a fost prezent, însă nici sora sa, B. C. și nici el nu au dorit fraudarea intereselor reclamantului, dovadă fiind mențiunea din chitanța de mână privind cota parte din suma plătită cu titlu de preț, de 8.000 lei cuvenită acestuia și care a fost ulterior depusă de B. C. la CEC pe carnet nominal și înmănat soției acestuia, care i-a și retras, validând astfel vânzarea făcută.

S-a mai arătat că între reclamant și pârâți nu au existat raporturi de obligații derivate din locațiune, ci raporturi de drept real constând în transmiterea prin chitanța de mână a posesiei și a folosinței imobilului, posesie care naște o prezumție simplă de proprietate, subliniindu-se că reclamantul nu deține un titlu de proprietate, ci numai un înscris sub semnătură privată denumit act provizoriu de înstrăinare; de altfel, acesta nu este singurul moștenitor al defuncțiilor săi părinți, ci deține o cotă de $\frac{1}{2}$ din masa succesorală, alături de sora sa B. C.

În ceea ce privește cererea reconvențională, s-a arătat că la data încheierii actului pe terenul din str. Corod se aflau o magazie și două camere insalubre, pârâtul reclamant și soția acestuia construind o casă de locuit, iar în situația restituirii terenului, patrimoniul acestora s-ar micșorat considerabil în favoarea patrimoniului reclamantului pârât și al pârâtei B. C. S-a solicitat obligarea reclamantului pârât și a pârâtei B. C. la plata contravalorii îmbunătățirilor, fiind îndeplinite condițiile îmbogățirii fără just temei.

În drept, cererea a fost întemeiată prevederile art. 115 și urm. Cpc, art. 992 și urm. C.civ., art. 1092 C.civ..

La data de 23.02.2011, reclamantul a depus precizarea acțiunii prin care a indicat valoarea obiectului cererii, aceasta fiind de 83.812 lei, valoarea de impunere conform certificatului de atestare fiscală.

Sub aspectul probatoriului, în cauza a fost administrată proba cu înscrisuri și interogatoriu.

Analizând actele dosarului, instanța a reținut că la data de 14.10.1987, între pârâții B. C. și C. M. a intervenit o convenție având ca obiect vânzarea imobilului situat în str. Corod, sector 5, în schimbul unei preț de 20.000 de lei, pe care pârâta a arătat că l-a dobândit prin moștenire de la părinții săi, B. I. și B. M., împreună cu fratele sau B. I. Părțile au mai prevăzut că întrucât B. I. era bolnav, nu a putut participa la încheierea convenției, însă o parte din preț, respectiv suma de 8000 de lei urma a fi depus într-un cont nominal care trebuia să fie dat spre păstrare soției.

Analizând primul motiv de nulitate invocat de reclamantul pârât, respectiv, încheierea contractului de vânzare-cumpărare fără participarea și acordul său, în calitate de comoștenitor al preținșilor proprietari, instanța a reținut că sancțiunea ce intervine în acest caz nu este nulitatea, ci soarta contractului este condiționată de rezultatul partajului. Așa fiind, reclamantul pârât avea posibilitatea de a formula o acțiune de ieșire din indiviziune, în care trebuia să facă dovada dreptului de proprietate al autorilor săi cu privire la imobilul în litigiu, iar în raport de soluția dată acestei acțiuni, putea exista două ipoteze. Fie fiind atribuit paratei B. C., dreptul pârâtului reclamant C. M. se consolida retroactiv, fie fiind atribuit reclamantului, se aplicau regulile specifice vânzării lucrului altuia, contractul fiind anulabil. Cum o asemenea acțiune nu a fost formulată, simpla încheiere a contractului de vânzare-cumpărare de către unul dintre copărtași fără consimțământul celuilalt moștenitor nu este de natură a atrage de plano, nulitatea contractului.

Cu privire la cel de-al doilea motiv de nulitate invocat, din interpretarea teleologică și gramaticală a conținutului chitanței încheiate de părți în dovedirea convenției intervenite între ele, (subsemnata B. C. „vând” numitului C. M.), instanța a reținut că intenția acestora a fost aceea de a vinde, respectiv, a cumpăra imobilul din str. Corod sector 5. Având în vedere ca obiectul contractului încheiat între părți a fost reprezentat și de un teren, potrivit art. 11 alin.2 din Decretul nr. 144/1958, actele de înstrăinare a terenurilor trebuie realizate numai în forma autentică. Forma autentică este o condiție de validitate a contractului, a cărei nerespectare este sancționată cu nulitatea absolută, potrivit aceluiași art. alin.3.

Constatând ca, în cauza, convenția încheiată între părți nu a fost întocmită în forma autentică, instanța a admis în parte acțiunea și a anulat contractul de vânzare cumpărare a terenului situat în București, str. Co., sector 5.

În ceea ce privește cererea reconvențională, prin care pârâții-reclamanți au solicitat ca în temeiul îmbogățirii fără justă cauză reclamanții pârâții să fie obligați la plata construcțiilor edificate de ei pe terenul ce a făcut obiectul chitanței din 14.10.1987, instanța a apreciat-o neîntemeiată pentru următoarele motive:

Principiul îmbogățirii fără justă cauză, deși neconsacrat expres în codul civil, a fost definit de doctrină ca reprezentând un fapt juridic prin care patrimoniul unei persoane este mărit pe seama patrimoniului altei persoane, fără ca pentru aceasta să existe un temei juridic. Din această definiție rezultă că pentru admisibilitatea acțiunii în repetițiune este necesar ca în primul rând, să se constate mărirea unui patrimoniu, respectiv dobândirea unei valori economice, de regulă, apreciabile în bani, corelativ cu micșorarea unui patrimoniu ca o consecință a măririi altui patrimoniu.

În speță, față de efectele admiterii cererii principale, instanța a apreciat că nu există o majorare a patrimoniului reclamantului pârât cu valoarea lucrărilor realizate de pârâtul reclamant. În susținerea acestei concluzii instanța a avut în vedere faptul că soluția de anulare a contractului de vânzare cumpărare fiind consecința unei cereri formulate de o terță persoană și nefiind însoțită de o obligație de restituire, nu este susceptibilă de executare silită împotriva pârâtului reclamant (mai puțin cu privire la cheltuielile de judecată), astfel că acesta poate rămâne în continuare în posesia lucrărilor. Doar dacă în urma unei acțiuni în revendicare se stabilește preferabilitatea titlului reclamantului pârât (rezultat dintr-un act juridic sau dintr-un fapt juridic) și pârâtul reclamant este obligat să restituie terenul și implicit, construcțiile edificate pe acesta, se poate vorbi despre o mărire a patrimoniului primului în detrimentul celui din urma, care ar face aplicabil principiul îmbogățirii fără justă cauză. Nefiind îndeplinite condițiile materiale, nu se mai impune nici analiza condițiilor juridice ale acțiunii în repetițiuni.

Față de toate aceste considerente, instanța a admis în parte cererea principală și a respins cererea reconvențională ca neîntemeiată.

Având în vedere soluțiile pronunțate cu privire la cererile formulate în prezenta cauză și constatând că reclamantul pârât a avansat cheltuieli de judecată în quantum de 2019,3 de lei, iar pârâtul reclamant de 1000 de lei, în temeiul art. 276 C.p.c., instanța a compensat în parte cheltuielile de judecată proporțional cu măsura în care au fost încuviințate cererile și a obligat pârâtul reclamant la plata către reclamantul pârât a sumei de 1269 de lei, cheltuieli de judecată.

Totodată, instanța a constatat că prin încheierea de ședință din 20.04.2011, pronunțată în dosarul nr. 614/302/2010, s-a dispus scutirea reclamanților-pârâți de taxa judiciară de timbru în quantum de 3287,24 de lei, aferentă acțiunii în anulare ce a făcut obiectul acestei cauze. Având în vedere că cererea de anulare a contractului a fost admisă, pârâtul-reclamant fiind cel care a căzut în pretenții, în temeiul art. 18 din O.U.G. 51/2008, cheltuielile pentru care reclamantul pârât a beneficiat de ajutor public judiciar au fost puse în sarcina pârâtului reclamant și în favoarea statului.

6. Dosar nr. 480/302/2013, Sentința civilă nr. 735 din 28.01.2013 Anulare bilet la ordin

Prin acțiunea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 5 la data de 11.01.2013, sub nr. 480/302/2013, reclamanta SC M-A. L. T. SRL a formulat cerere de chemare în judecată, solicitând instanței ca prin hotărârea ce o va pronunța să dispună anularea instrumentului de plată BO seria/nr. UGBI3BB/0261274 emis de C.M. SRL la data de 30.10.2012, în valoare de 35 000,00 lei, scadent la 11.01.2013, stoparea și refuzul la plată a instrumentului de plată.

În motivarea acțiunii, s-a arătat că reclamanta, pentru plata serviciilor/livrărilor societății SC C.M. SRL, în baza facturii nr. 119/18.10.2012, a primit de la acesta, ca și garanție a efectuării plăților, un instrument de plată - BO cu seria/nr. UGBI3BB/0261274, urmând ca la data scadenței să se efectueze plata serviciilor.

La finalul anului 2012 societatea M-A. L. T. SRL pentru îmbunătățirea procesului de management a inițiat unele măsuri de restructurare a personalului. După o scurtă perioadă de timp s-a constatat lipsa prin sustragere, din actele societății, a unor documente contabile, printre care și a instrumentului de plată ce face obiectul prezentei acțiuni, având destinația de plată a unei facturi.

Imposibilitatea încasării sumei menționate prin instrumentul de plată cauzează prejudicii societății și conduce la imposibilitatea îndeplinirii obligațiilor asumate către beneficiari, desfășurarea activității în condiții optime.

Având în vedere termenele scadente ale acestui instrument de plată, este necesară luarea unor măsuri urgente, respectiv anularea, stoparea și refuzul la plată a acestuia.

În drept cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe dispozițiile art. 581 C.proc.civ.

În susținerea cererii au fost depuse următoarele înscrisuri în copie: cerere anulare instrumente de plată, cerere din data de 09.01.2013, corespondență e-mail, factura nr. 000119/18.10.2012, certificat de înregistrare al firmei reclamante.

La termenul de judecată din data de 17.01.2013, reclamanta a depus la dosarul cauzei cerere precizatoare prin care a arătat că are deschis contul la banca ING BANK Opera și faptul că înțelege să-și întemeieze cererea pe dispozițiile art. 89-93 și art. 106, art. 107 din Legea nr. 58/1934 modif. și completată la zi.

Prin Serviciul Registratură, numita W.-G. G. N. a depus cerere de intervenție în interes propriu, la data de 14.01.2013 prin care a solicitat respingerea acțiunii în anulare formulată, ca fiind neîntemeiată.

Prin cererea de intervenție, s-a arătat că biletele la ordin care sunt obiectul acțiunilor în anulare au fost girate de către petentă către numita W.-G. G. N. în contul creanței deținute de aceasta împotriva societății, rezultată din contractele de împrumut încheiate. Până la data de 12.12.2012 titulara cererii de intervenție a deținut calitatea de administrator și director general al reclamantei, această calitate încetând în urma demisiei sale. Între titulara cererii de intervenție și societatea reclamantă s-au încheiat două contracte de împrumut la datele de 16.06.2004 și 17.06.2004 și modificate ulterior prin acte adiționale încheiate la datele de 16.07.2007 și respectiv 17.06.2007. Conform acestor contracte și actelor din evidența contabilă, la data de 31.08.2012 creanța datorată de societatea reclamantă era în cuantum de 1475358,40 lei (începând cu data contractelor de împrumut și până în prezent fiind făcute plăți parțiale, care însă nu au stins integral creanța). În vederea stingerii acestei creanțe, creditoarea a girat titularii cererii de intervenție biletele la ordin emise de debitorii acesteia pentru plata contravalorii mărfii livrate.

Biletele la ordin despre care se pretinde că ar fi fost sustrate au fost predate titularii cererii de intervenție conform procesului-verbal de predare-primire nr. 79/10.12.2012 și respectiv procesului-verbal de predare-primire nr. 80/10.12.2012, aspect consemnat în registrul de intrări-ieșiri deținut de societate.

În cea ce privește admisibilitatea cererii de intervenție au fost invocate dispozițiile art. 49 alin. 1 și art. 335 C.proc.civ, arătându-se că interesul persoanei care intervine este evident, având în vedere faptul că biletele la ordin care fac obiectul acțiunilor în anulare au fost girate de însăși reclamanta, în contul creanței deținută împotriva acesteia și rezultată din cele două contracte de împrumut.

Referitor la temeinicia acțiunii s-a arătat faptul că instrumentele de plată au fost legal predate titularii cererii de intervenție prin procesele verbale întocmite, așa cum rezultă din registrul de intrări-ieșiri deținut de societate, nefiind întrunite condițiile prevăzute de art. 89 cor. cu art. 106 din Legea nr. 58/1934. Având în vedere legala deținere a acestor bilete la ordin, precum și scopul deținerii acestora – stingerea parțială a creanței împotriva reclamantei, este exclusă posibilitatea sustragerii acestora.

La termenul de judecată din data de 17.01.2013, reclamanta a depus la dosarul cauzei întâmpinare la cererea de intervenție în interes propriu prin care a solicitat respingerea

cererii de intervenție ca inadmisibilă, în subsidiar, în baza art. 55 C.proc.civ. a solicitat disjungerea cererii de intervenție în interes propriu și formarea unui dosar separat și în subsidiar solicită respingerea cererii de intervenție ca fiind neîntemeiată.

Față de inadmisibilitatea cererii de intervenție, reclamanta a considerat că intervenienta solicită în realitate o sumă de bani ca urmare a încheierii contractelor de împrumut. Cum în aceste contracte de împrumut nu se face vorbire despre faptul că reclamanta a garantat împrumutul cu vreun instrument de plată, cu atât mai mult cu cât instrumentele de plată sustrase de către intervenienta, este evident că aceasta revendică în realitate sume de bani de la reclamantă. Față de caracterul contencios al cererii de intervenție și față de împrejurarea că judecarea și soluționarea cererii de intervenție presupune administrarea unui probatoriu complex în raport de scadențele din contractele de împrumut folosite de către aceasta și față de incidența art. 3 din Decret-lege nr. 167/1958 incident în cauză, se impune disjungerea cererii de intervenție în interes propriu și formarea unui nou dosar, urmând ca aceasta să fie recalificată drept cerere de chemare în judecată.

În ce privește temeinicia cererii de intervenție, reclamanta a arătat faptul că termenul de prescripție pentru stingerea datoriei rezultate din contractul de împrumut s-a împlinit la data de 16.06.2012, iar reclamanta nu putea să certifice un proces verbal de stingere a datoriei peste împlinirea termenului general de prescripție. La data semnării procesului verbal titulara cererii de intervenție nu mai deținea calitatea de administrator și nu există vreun act adițional la contractele de împrumut din care să rezulte că reclamanta a fost de acord cu vreo compensare sau predare a unor instrumente de plată.

Față de legalitatea semnării proceselor verbale înregistrate de către intervenientă în registrul de evidență documente, s-a arătat faptul că intervenienta nu mai deținea calitatea de administrator, astfel încât aceasta nu avea puterea și reprezentarea reclamantei pentru a putea semna un astfel de proces verbal, astfel încât cele două procese verbale sunt supuse regimului nulității absolute. Intervenienta a încălcat dispozițiile art. 215, 806, 808 Noul Cod civil, având interese contrare față de reclamantă și neavând o împuternicire expresă din partea reclamantei în vederea diminuării patrimoniului reclamantei, prin stingerea unei datorii prescrise.

La data de 21.01.2013, titulara cererii de intervenție a depus la dosarul cauzei răspuns la întâmpinare prin care a solicitat înlăturarea argumentelor invocate de către reclamantă și respingerea acțiunii în anulare formulată, ca neîntemeiată.

S-a arătat faptul că cererea de intervenție în interes propriu este admisibilă în raport de dispozițiile art. 335 C.proc.civ. rap. la art. 89-90 din Legea nr. 58/1934. Instrumentele de plată au fost girate pentru plata creditului, nu pentru garantarea acestuia, girarea biletului la ordin fiind o cesiune de creanță.

Față de solicitarea de disjungere a soluționării cererii de intervenție, s-a arătat faptul că sunt aplicabile regulile speciale prevăzute de art. 331-339 C.proc.civ. care prevăd respingerea cererii necontencioase drept unică soluție pentru cazul în care soluționarea acesteia presupune aspecte contencioase.

Față de temeinicia cererii de intervenție s-a arătat că obligația reclamantei față de titulara cererii de intervenție nu este prescrisă întrucât de la data contractării împrumutului și până la data încetării contractului individual de muncă al titularii cererii de intervenție, reclamanta a făcut plăți parțiale lunare ale împrumutului acordat, astfel că termenul de prescripție s-a întrerupt de fiecare dată, începând să curgă un nou termen de prescripție calculat de la ultima plată.

Mandatul de administrator al numitei W.-G. G. N. a încetat la data de 12.12.2012, conform notificării înregistrate sub nr. 61/25.10.2012, prin renunțarea titlului cererii de intervenție conform art. 2034 din Noul Cod civil, până la acea dată având puteri depline de reprezentare a societății conform statutului acesteia.

La termenul de judecată din data de 24.01.2013 instanța a respins excepția inadmisibilității și pe cale de consecință și cererea subsidiară de disjungere a acesteia, ca neîntemeiate și a calificat cererea de intervenție în interes propriu ca fiind cerere de intervenție accesorie, fiind admisă în principiu ca atare.

S-a încuviințat și administrat proba cu înscrisuri, respingând proba cu interogatoriul intervenientei și testimoniala solicitată de reclamanta.

Analizând actele dosarului, instanța a reținut că la data de 30.10.2012, SC C. M. SRL a emis biletul la ordin seria UGBI3BB nr. 0261274, în valoare de 35000 lei, scadent la 11.01.2013, în favoarea reclamantei (beneficiar-posesor).

Conform art. 89 raportat la art. 106 din legea nr 58/1934, instanța a reținut că în caz de **pierdere, sustragere sau distrugere** a biletului la ordin, posesorul va putea înștiința despre aceasta pe tras și să solicite anularea titlului, iar președintele judecătorei, după examinarea cererii și a elementelor produse, ca și a dreptului posesorului, va pronunța în cel mai scurt timp posibil o ordonanță prin care, specificând datele biletului la ordin, îl va declara nul în mâinile oricui s-ar găsi și va autoriza a se face plata după 30 zile de la publicarea ordonanței în Monitorul Oficial al României, dacă între timp deținătorul cecului nu a făcut opoziție.

Astfel, acest text reglementează situațiile în care biletul la ordin ca titlu de valoare poate fi desființat, și anume în caz de pierdere, sustragere, distrugere.

În speță, reclamanta invocă faptul că acest titlu nu se mai află în posesia sa, întrucât ar fi fost sustras de către intervenienta.

Instanța a reținut că de esența acestei proceduri de anulare a unui bilet la ordin este faptul că acesta nu se mai află în posesia beneficiarului, iar acesta din urmă nu cunoaște unde se află fizic actul, fie nu mai există fizic. Aceasta interpretare se sprijină pe înțelesul semantic al noțiunilor folosite de legiuitor. Astfel, conform DEX, prin a pierde se înțelege situația în care persoana nu mai știe unde se află, unde a pus, unde a rățăcit un bun material. Prin distrugere se înțelege nimicirea, desființarea, lichidarea unui bun, ceea ce semnifică inexistența materială a acestuia. În ceea ce privește noțiunea de sustragere, care potrivit DEX înseamnă luarea, însușirea unui bun fără acordul posesorului și fără drept, aceasta nu poate fi interpretată decât în contextul celorlalte două situații care impun anularea, respectiv ca posesorul să nu aibă cunoștință cine a sustras titlul și dacă el mai există în materialitatea lui. Numai în această ultimă ipoteză este justificată anularea sa. În cazul în care titlul există și se cunoaște persoana care l-a sustras, reclamantul nu poate solicita anularea acestuia, ci poate fi formula plângere penală, fie să ceară predarea actului (acțiune în obligație de a face).

În speță, instanța a reținut că biletul la ordin ce face obiectul cauzei apare ca fiind girat către intervenienta (f 34), aceasta depunându-l în original la banca în vederea încasării.

Deși reclamanta a susținut că intervenienta ar fi sustras acest bilet, că nu ar fi avut împuternicirea să încheie procesele verbale nr 79 și 80 din 10.12.2012 (f 35,36), prin care a predat și a primit anumite instrumente de plată, printre care și cel ce face obiectul dosarului, instanța a constatat că, pe calea prezentei acțiuni, nu pot fi tranșate nici raporturile fundamentale dintre părți, nici aspectul dacă biletul la ordin se află în mod legal în posesia intervenientei.

Instanța a reținut că este învestită doar cu chestiunea verificării dacă biletul la ordin exista în materialitatea lui, în caz negativ putându-l anula, pentru a se putea face plata conform dispozițiilor art. 89 din Legea nr 58/1934.

Având în vedere că acest bilet la ordin exista în materialitatea sa, fiind depus la banca pentru încasare, instanța a reținut că nu poate proceda la anularea lui, urmând a lamuri raporturile dintre părți în legătură cu acest titlu pe calea unei acțiuni de drept comun.

Pentru aceste considerente, instanța a respins cererea principală ca neîntemeiată, admitând pe cale de consecință cererea de intervenție accesorie.